Национално законодателство

Cipar

Съгласно член 1 от Конституцията (Σύνταγμα) „Държавата Кипър е независима и суверенна република с президентска форма на управление“, която се основава на принципите на законност, разделение на властите (изпълнителна, законодателна и съдебна власт), безпристрастност на съдебната власт и зачитане и защита на правата на човека и основните свободи. Човешките права и основните свободи се гарантират съгласно част II от Конституцията, която е отражение на Европейската конвенция за правата на човека (ЕКПЧ), а съгласно член 35 от Конституцията „Законодателната, изпълнителната и съдебната власт на републиката са длъжни да осигурят, в рамките на своята съответна компетентност, ефикасното прилагане на разпоредбите на тази част“. Законността се гарантира не само от писаната конституция и законовите разпоредби, но също така и от факта, че правителството поема задължението да съблюдава наложените му конституционни ограничения и да гарантира, че законодателната власт приема конституционосъобразни закони и че съществува независима и безпристрастна съдебна власт.

Източници на правото

1. Право на Европейския съюз

На 1 май 2004 г. Кипър стана пълноправна и равноправна държава-членка на Европейския съюз и към нея се прилага правото на ЕС. Според съдебната практика на Съда на Европейския съюз, правото на ЕС има предимство пред националното право на държавите-членки, което обхваща както националните закони, така и Конституцията.

Върховенството на правото на ЕС над Конституцията на Република Кипър е гарантирано в Конституцията на Република Кипър, която е изменена със Закона за петото изменение на Конституцията (Ο περί της Πέμπτης Τροποποίησης του Συντάγματος Νόμος) (Закон 127(I)/2006) с цел разясняване на върховенството и предимството на правото на ЕС над Конституцията.

Република Кипър също така е привела в съответствие и хармонизирала своите национални закони с правото на ЕС, като е приела голям брой законодателни актове и същевременно е отменила или изменила различни разпоредби в националното право, в това число и разпоредбите на Конституцията, както бе посочено по-горе.

Следователно правото на ЕС е източник на правото, който има върховенство в Република Кипър и включва както нормите, приети от държавите-членки, т.е. Договорите за създаване на Европейската общност и протоколите и приложенията към тях, с последващите изменения и допълнения в тях, така и нормите, приети от институциите на Европейския съюз под формата на регламенти, директиви или решения. То също така включва нормите на международните конвенции, сключени между ЕС и трети държави или международни организации, общите и основни принципи на правото, обичайното право, общите правила на публичното международно право и съдебната практика на Съда на Европейския съюз, съгласно които, като общи принципи на правото, основните права на човека представляват неразделна част от достиженията на европейското право.

2. Конституцията на Република Кипър

Конституцията на Република Кипър е приета през 1960 г., когато е провъзгласено създаването на Република Кипър и съгласно член 179 от Конституцията тя представлява върховен закон в Република Кипър. След присъединяването на Република Кипър към Европейския съюз и изменението на нейната Конституцията, както е описано в параграф 1 по-горе, правото на ЕС има предимство пред вътрешния конституционен ред и правните норми, които се съдържат в Конституцията трябва да бъдат в съответствие с правото на ЕС.

3. Международни конвенции / договори / споразумения

Съгласно член 169 от Конституцията веднага след ратифицирането със закон и публикуването в Държавен вестник на сключените с решение на Министерския съвет международни конвенции, договори или споразумения, те имат превес над всеки национален закон (с изключение на Конституцията) и, в случай на противоречие с тези закони, те имат предимство, при условие че се прилагат по сходен начин от насрещната страна по тях.

4. Закони в тесен смисъл

Закони в тесен смисъл са законите, приети от Камарата на представителите (Βουλή των Αντιπροσώπων), която упражнява законодателна власт, и те трябва да бъдат в съответствие както с правото на ЕС, така и с Конституцията.

Съгласно разпоредбите на член 188 от Конституцията прилаганите в Република Кипър понастоящем закони са законите, които съгласно посочения член са били в сила в навечерието на Деня на независимостта, освен ако е било или ще бъде предвидено друго съгласно действащ или приет съгласно Конституцията закон, както и законите, приети от Камарата на представителите (Βουλή των Αντιπροσώπων) след датата на обявяване на независимостта.

5. Подзаконови нормативни актове

Подзаконовите нормативни актове са законодателни актове, приемани от изпълнителната власт по силата на предоставените ѝ нормотворчески правомощия, и те трябва да бъдат в съответствие както с правото на ЕС, така и с Конституцията и законите.

Тези правомощия на административните органи да приемат подзаконови правни норми (вторично законодателство), които са необходими за прилагането и привеждането в изпълнение на закон, са известни като регулаторни правомощия, като независимо че законодателните правомощия в Кипър са предоставени на Камарата на представителите, административните органи имат право да уреждат специфични въпроси или въпроси от местен интерес или технически или подробни аспекти.

6. Съдебна практика на Върховния съд (Ανωτατο Δικαστηριο)

Доктрината, която се прилага в Кипър, предвижда, че решенията, постановени от Върховния съд, са задължителни за всички по-нисши съдилища. Следователно решение на Върховния съд за тълкуване на правна норма се смята за източник на правото.

7. Обичайно право — принципи на справедливостта

Обичайното право (κοινοδίκαιο) и принципите на справедливост (επιείκεια) също така са източници на правото, в случай че липсва друга законодателна разпоредба.

Видове правни инструменти — описание

Писани правни инструменти

Конституцията на Република Кипър
Международните конвенции/договори/споразумения, сключени с трети държави, ратифицирани със закон и публикувани в Държавен вестник на републиката, които имат предимство пред всеки национален закон, при условие че се прилагат по сходен начин от насрещната страна по тях.
Законите, които съгласно член 188 от Конституцията са били в сила в навечерието на Деня на независимостта съгласно нейните разпоредби, освен ако е било или ще бъде предвидено друго съгласно действащ или приет съгласно Конституцията закон. Законите, приети от Камарата на представителите след датата на обявяване на независимостта.
Подзаконови нормативни актове (Κανονιστικές Πράξεις) (наредби) (Κανονισμοί).

Неписани правни инструменти

Съдебната практика на Върховния съд, Съда на Европейския съюз и Съда по правата на човека.
Обичайното право и принципите на справедливостта, освен ако е била или ще бъде приета друга разпоредба съгласно действащ или приет по силата на Конституцията закон.

Йерархия на правните норми

След присъединяването на Република Кипър към Европейския съюз йерархията на правните норми в Република Кипър е следната:
ПРАВО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ
КОНСТИТУЦИЯ НА РЕПУБЛИКА КИПЪР
МЕЖДУНАРОДНИ КОНВЕНЦИИ / ДОГОВОРИ / СПОРАЗУМЕНИЯ
ЗАКОНИ В ТЕСЕН СМИСЪЛ
ПОДЗАКОНОВИ НОРМАТИВНИ АКТОВЕ
СЪДЕБНА ПРАКТИКА НА ВЪРХОВНИЯ СЪД
ОБИЧАЙНО ПРАВО И ПРИНЦИПИ НА СПРАВЕДЛИВОСТТА
Обичайното право и принципите на справедливостта са източници на кипърското право и се прилагат в случаите, в които липсва друга законодателна разпоредба/институционална уредба.

Институции, компетентни за приемането на правни норми

В Конституцията на Република Кипър се прави ясно разграничение между трите власти. Изпълнителната власт се упражнява от Президента, Вицепрезидента и Министерския съвет, съдебната власт се упражнява от съдилищата на Републиката, а законодателната власт се упражнява от Камарата на представителите, която е върховният законодателен орган на Републиката. Въпреки че Камарата на представителите е върховният законодателен орган, на изпълнителната власт е предоставена възможност да приема правни норми, които са необходими за прилагане на даден закон, в съответствие с многобройните случаи, в които може да е необходимо прилагането му. Правомощията, предоставени на администрацията да приема допълнителни правни норми, необходими за прилагането и привеждането в изпълнение на даден закон, са известни като регулаторни правомощия.

Процес на вземане на решения

Законодателната процедура започва с внасянето на предложение за законопроект или на законопроект. Право за внасят предложение за законопроект имат представителите, а правото да внасят законопроект имат министрите. Всички внесени в Камарата на представителите законопроекти и предложения за законопроекти първо се внасят за обсъждане в компетентната парламентарна комисия, а след това се внасят за обсъждане в пленарно заседание.
Законите и резолюциите се приемат от Камарата на представителите с обикновено мнозинство от присъстващите и гласуващи представители и веднага след приемането им се съобщават на Президентството на републиката, което или ги обнародва, като ги публикува в Държавен вестник на републиката, или ги връща на Камарата за повторно разглеждане, като в този случай, ако Камарата твърдо държи на своето решение, Президентът трябва да публикува въпросния закон, освен ако той упражни своето конституционно право да сезира Върховния съд, който следва да се произнесе дали законът е в съответствие с Конституцията или правото на ЕС. Ако съдът се произнесе, че законът е в съответствие с нея, той се обнародва веднага, в противен случай този закон не се обнародва.
Законите влизат в сила при обнародването им в Държавен вестник на републиката или на датата, предвидена в закона, и могат да бъдат отменяни с друг закон или мълчаливо при определени обстоятелства.

Бази данни с правна информация

В Република Кипър съществуват следните бази данни с правна информация:
CYLAW
ПРАВЕН ПОРТАЛ НА КИПЪР (ΝΟΜΙΚΟΣ ΚΟΜΒΟΣ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ)

Достъпът до базите данни безплатен ли е?

Достъпът до базата данни „CYLAW“ е безплатен. Достъп до базата данни „ПРАВЕН ПОРТАЛ НА КИПЪР“ имат само абонираните потребители.

Кратко описание

1. „CYLAW“

Базата данни „CyLaw“ е създадена през януари 2002 г. като база данни с нестопански характер, чиято цел е предоставяне на безплатна и независима правна информация относно кипърското право и безплатен достъп до източниците на това право като част от международното движение за свободен достъп до правото, в което тя членува. Базата данни „Cylaw“ съдържа съдебни решения, произнесени от Върховния съд и от действащия от 1997 г. насам като втора инстанция Съд по семейни дела, граждански процесуални разпоредби и редица правни статии и текстове.
Съдебните решения, които се съдържат в базата данни „CyLaw“, са записани в електронен формат от Върховния съд. Текстовете на включените решения са автентичните текстове, във вида, в който те са произнесени от Върховния съд, без каквито и да било изменения или поправки.

2. „Правен портал на Кипър“

Базата данни „Правен портал на Кипър“ предоставя, наред с останалата информация, лесен достъп до статии с новини, текстове и статии от непосредствен интерес за всеки, който се занимава с юридически въпроси, както и достъп до база данни с правна информация за абонирани потребители, която съдържа базите данни „Законодателство“ (‘Νομοθεσία’) и „Съдебна практика“ (‘Νομολογία’) на Република Кипър.
Разделът със законите (Ευρετήριο των Νόμων) съдържа раздел с всички закони, които в сила или са отменени, както и раздел с всички свързани с тях подзаконови актове. Тези раздели се актуализират непрекъснато с информацията, публикувана в Държавен вестник.
Разделът със съдебната практика (Ευρετήριο της Νομολογίας) предлага възможност за търсене на текстовете на всички решения въз основа на различни критерии за търсене.

Връзки по темата

Правно ведомство (Νομική Υπηρεσία)

Върховен съд (Ανώτατο Δικαστήριο)
Камара на представителите (Βουλή των Αντιπροσώπων)
Последна актуализация: 11/03/2024
Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държвата-членка, отговорна за тази страница.